

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 13/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť R. A., N., zastúpeného advokátkou JUDr. E. H., N., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 CoP 64/2012 zo 17. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. septembra 2012 doručená sťažnosť R. A., N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. H., N., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoP 64/2012 zo 17. júla 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 27. apríla 2012 podal sťažovateľ Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) návrh na nariadenie predbežného opatrenia v konaní o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu vedenému pod sp. zn. 37 P 31/2012, ktorým sa domáhal, aby tento súd rozhodol o zverení maloletej dcéry (ďalej len „maloletá“) do jeho osobnej starostlivosti a súčasne zaviazal matku prispievať na jej výživu sumou 50 € mesačne. Podaný návrh odôvodnil tým, že *„matka maloletej nie je dostatočne spôsobilá dieťa vychovávať a zabezpečiť mu všetky potreby pre jeho riadny fyzický a psychický vývoj, nakoľko je aj okrem iného voči nej vedené trestné stíhanie pre trestov čin ublíženia na zdraví, neustále otcovi bezdôvodne bráni stretávať sa s maloletou, ako aj existenciou dôvodnej obavy, že matka proti nemu dieťa programuje“*.

Matka maloletej podala 21. mája 2012 okresnému súdu vzájomný návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloletú do jej osobnej starostlivosti, zaviazat' sťažovateľa povinnosťou prispievať na výživu maloletej v nevyhnutnej miere a upraviť jej styk so sťažovateľom tak, že tento bude oprávnený sa s ňou stretávať každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 08.00 h do 18.00 h v jej prítomnosti. O podaných návrhoch okresný súd rozhodol tak, že návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia uznesením sp. zn. 37 P 31/2012 z 24. mája 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) zamietol, maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky, sťažovateľa zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 100 € mesačne a jeho styk s ňou upravil tak, že je oprávnený stretávať sa s ňou každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 08.00 h do 18.00 h za prítomnosti matky.

Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu z 24. mája 2012 podal odvolanie proti všetkým jeho výrokom, ktoré odôvodnil tým, že okresný súd vyhovel návrhu na vydanie predbežného opatrenia podanému matkou *„spôsobom zásadne odlišným“*, v konaní nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 102 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 74 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku, pretože nedošlo k spoľahlivému zisteniu, že takáto úprava pomerov medzi rodičmi maloletej (sťažovateľom a matkou maloletej) je skutočne v záujme maloletej,

naopak, podľa sťažovateľa boli v konaní zistené dôvody priamo brániace jeho vydaniu, a to *„vážne dôvody na strane matky, pre ktoré nie je pre maloletú vhodná jej osobná starostlivosť a to počnúc nepredvídateľným, agresívnym správaním matky hraničiacim s násilím (čo vyvrcholilo fyzickým útokom na otca) pokračujúc pravidelným požívaním alkoholických nápojov a končiacim nezodpovedným postojom matky k samotnej starostlivosti o maloletú (maloletá nemá žiadny pravidelný režim, návyky z hľadiska spánku a stravovania)“*.

Podľa sťažovateľa odôvodnenie uznesenia okresného súdu vo vzťahu k výroku, ktorým zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, možno považovať za arbitrárne, pretože sa v ňom okresný súd *„s dôvodmi, pre ktoré takýmto spôsobom rozhodol v zákonom a judikatúrou požadovanej kvalite nevysporiadal“*, keď k jeho odôvodneniu len uviedol, že *„tvrdenia otca neboli dostatočne preukázané“*.

Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie, ktoré bolo potvrdené uznesením krajského súdu. Vo svojom odvolaní sťažovateľ namietal, že uznesenie okresného súdu nebolo dostatočne odôvodnené. Okresný súd pri rozhodovaní v tejto veci *„nebral v úvahu Správu z prešetrenia pomerov u otca maloletého dieťaťa zo dňa 17. 05. 2012“*, podľa ktorej má sťažovateľ vytvorené vhodné podmienky na pobyt maloletej v jeho domácnosti, a táto má k nemu vytvorenú pevnú citovú väzbu. V predmetnom konaní došlo aj k procesnému pochybeniu okresného súdu, pretože o jeho návrhu na vydanie predbežného opatrenia, o ktorom mal okresný súd povinnosť rozhodnúť v lehote siedmich dní podľa Občianskeho súdneho poriadku, t. j. do 4. mája 2012, rozhodol okresný súd neskôr ako o vzájomnom návrhu matky maloletej, ktorý mu však bol doručený neskôr. Uvedený postup spôsobil podľa sťažovateľa *„krajné znevýhodnenie jeho osoby v uvedenom konaní“*.

Za ďalšie zásadné procesné pochybenie okresného súdu považuje sťažovateľ to, že nemal v konaní možnosť oboznámiť sa a vyjadriť sa k návrhu na vydanie predbežného opatrenia podanému matkou maloletej, ktorý mu nebol doručený ani spolu s uznesením okresného súdu v rozpore s § 75 ods. 8 OSP.

Krajský súd uznesením rozhodol na základe odvolania sťažovateľa tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil, čím došlo k vážnemu zásahu do práv sťažovateľa, ale aj k neprimeranému obmedzeniu jeho rodičovských práv.

Podľa sťažovateľa súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci vychádzali len z jednostranných tvrdení matky maloletej, ktoré neboli podložené relevantnými dôkazmi, avšak záujem maloletej a stav pomerov dotknutých osôb *„jednoznačne vyžadoval dočasný zásah súdu a dočasné zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca“* (sťažovateľa pozn.).

Sťažovateľ v sťažnosti poukázal na znenie viacerých ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Dohovoru o ochrane práv dieťaťa (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 104/1991 Zb. z. Dohovor o právach dieťaťa), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj judikatúru všeobecných súdov a Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa práva na spravodlivé súdne konanie a ochrany práv dieťaťa.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených v čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, zruší uvedené uznesenie, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie spolu v sume 15 000 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu teda nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Podstatou sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu, ktorým bola maloletá dočasne zverená do osobnej starostlivosti jej matky, sťažovateľ bol zaviazaný na jej výživu mesačne sumou 100 € a bolo mu priznané oprávnenie stretávať sa s maloletou každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 8.00 h do 18.00 h v prítomnosti matky, a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, a v časti výživného na čas do rozhodnutia vo veci samej, zároveň v ňom okresný súd návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. K porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že v postupe predchádzajúcom uzneseniu krajského súdu bolo nedostatočne preukázané splnenie zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia (predovšetkým záujem maloletej o takúto úpravu pomerov k nej), došlo k procesnému pochybeniu, keď okresný súd o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol neskôr ako o obdobnom návrhu matky, ktorý mu bol doručený neskôr, nebol spolu s uznesením okresného súdu doručený aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia matky, hoci táto povinnosť pre okresný súd vyplýva z ustanovenia § 75 ods. 8

OSP a samotné uznesenie krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené okrem iného aj preto, že sa v ňom krajský súd v požadovanej kvalite nevysporiadal s aplikovaným zákonom a judikatúrou súdov týkajúcou sa ochrany práv dieťaťa.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú predbežné opatrenia, resp. návrhy na ich nariadenie zamietajú, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje predbežné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 350/2011).

V konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípm spravodlivého súdneho konania vyplývajúcim z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom jeho svojvôle, pričom musí byť aj primeraným spôsobom odôvodnené.

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevyklučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak ako v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania a je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia

zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie účinkov ktorých je časovo obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh účastníka konania zrušené (IV. ÚS 257/2010).

Krajský súd v danom prípade v zmysle zásad upravených v § 212 OSP preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, pričom vec prerokoval bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, a preto ho v nadväznosti na tento záver potvrdil.

V odôvodnení namietaného uznesenia krajský súd okrem iného vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, ktorá bola identického obsahu ako jeho argumentácia predložená ústavnému súdu, uviedol, že:

„Odvolací súd poukazuje na to, že súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania (§ 75 ods. 6 O. s. p.). V súlade s ustanovením § 75 ods. 8 O. s. p. o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia súd vychádza zo stavu, ktorý existuje v čase rozhodovania o jeho nariadení. Akékoľvek vykonávanie dokazovania nad rámec dôkazov existujúcich v čase podania návrhu by bolo v rozpore s účelom inštitútu predbežného opatrenia. O predbežnom opatrení teda rozhoduje súd len na základe obsahu návrhu a k nemu pripojených písomností. Nie je potrebný nielen výsluch ostatných účastníkov, ale títo sa ani vôbec nemusia k návrhu vyjadriť. Zjednodušene možno povedať, že ostatní účastníci nemajú o návrhu na vydanie predbežného opatrenia žiadnu vedomosť. Takýto procesný postup úzko súvisí tiež s tým, že predbežné opatrenie smeruje k odvráteniu bezprostredne hroziacej ujmy a vedomosť odporcu (prípadne tretej osoby – § 76 ods. 2) o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia by naopak mohla skôr podmieniť konanie, ktoré by túto hroziacu ujmu naplnilo. S uvedeným korešponduje aj doručenie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia najskôr s uznesením o jeho nariadení (§ 75 ods. 8 O. s. p.). Vzhľadom na uvedené odvolací súd konštatoval nedôvodnosť odvolania otca dieťaťa v tej časti, kde namietal, že okresný súd rozhodol o predbežnom opatrení bez výsluchu otca ako aj bez vykonania ďalšieho dokazovania. Zároveň však odvolací súd vyhodnotil postup okresného

súdu za nesprávny, keď tak ako namietal otec dieťaťa v odvolaní, otcovi s napadnutým uznesením nedoručil návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia, aj keď súdu uvedená povinnosť vyplýva z vyššie spomínaného ustanovenia § 75 ods. 8 O. s. p., napriek tomu odvolací súd považoval za nevyhnutné uviesť, že uvedené procesné pochybenie prvostupňového súdu nemôže mať za následok zrušenie nariadeného predbežného opatrenia resp. jeho zmenu pre vecnú nesprávnosť. Otcovi dieťaťa (jeho splnomocnenému zástupcovi) bolo napadnuté uznesenie riadne doručené (č. l. 161 spisu). Otec dieťaťa sa oboznámil s napadnutým uznesením a v zákonnej lehote sa proti uzneseniu aj odvolal. Nemožno preto konštatovať odňatie možnosti konať pred súdom.

Čo sa týka nariadenia predbežného opatrenia, odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené, pričom okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a preto sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovým a právnym záverom prvostupňového súdu, ktorý svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.

Odvolací súd považoval za potrebné poukázať na skutočnosť, že predbežné opatrenie nie je rozhodnutím konečným, jeho účelom je len provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov. Predbežné opatrenie platí do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Účastník domáhajúci sa nariadenia predbežného opatrenia musí aspoň osvedčiť (nie v plnom rozsahu dokázať) dôvody na jeho vydanie, t. j. potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obavu o ohrozenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia, dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Takéto rozhodnutie je dočasné, obmedzuje sa na dosiahnutie len predbežných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom.

Podľa odvolacieho súdu matka dieťaťa osvedčila danosť práva rodičovským vzťahom medzi účastníkmi konania. Z obsahu spisu je zrejmé, že rodičia maloletej spolu nežijú, nevedia sa dohodnúť o úprave styku s maloletou. Maloletá žije s matkou, má k nej vytvorený pozitívny citový vzťah.

Pokiaľ otec maloletého dieťaťa v odvolaní namietal, že existujú vážne dôvody na strane matky, a to nepredvídateľné, agresívne správanie matky hraničiace násilím, pravidelné požívanie alkoholických nápojov a nezodpovedný postoj matky k samotnej starostlivosti o maloletú, odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že

maloletá sa aj doteraz fakticky nachádzala v osobnej starostlivosti matky, v ktorej neboli zistené (ako vyplýva zo správy z prešetrovania pomerov v domácnosti podanej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina dňa 18. 05. 2012) žiadne nedostatky. V uvedenej správe Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny konštatoval, že matka je schopná riadne zabezpečiť starostlivosť o maloletú, maloletá má s matkou vytvorený pozitívny citový vzťah. Rodičia maloletej nikdy nevedli spoločnú domácnosť i napriek tomu, že ich vzťah trvá 15 rokov. Spolu nebývali ani po narodení dcéry, matka bývala v podnájme v Žiline, neskôr v byte otca dieťaťa a otec dieťaťa v prenajatom dome. Na základe vykonaného šetrenia vyjadril názor, že nie sú splnené podmienky pre vydanie predbežného opatrenia o návrhu otca. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd v danom štádiu konania nepovažoval odvolanie otca ani v tejto časti za dôvodné.

Rovnako vyhodnotil odvolanie za nedôvodné aj v časti, v ktorej otec nesúhlasil s výškou súdom určeného výživného na maloletú. Prvostupňový súd dostatočne odôvodnil v napadnutom rozhodnutí, akými úvahami sa pri stanovení výšky výživného spravoval, z čoho vychádzal (osobné a majetkové pomery otca, ktorého priemerný čistý mesačný príjem predstavuje cca 280 eur, príjem z podnikania, suma dobrovoľne poskytnutého výživného vo výške 400 eur za obdobie 4 mesiacov), pričom aj podľa odvolacieho súdu stanovená výška výživného predstavuje v súčasnej dobe nevyhnutnú mieru k uspokojovaniu potrieb dieťaťa.

Nariadeným predbežným opatrením bolo síce maloleté dieťa dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky (nariadené predbežné opatrenie teda iba vychádza a potvrdzuje už existujúci stav, a to že dieťa je v osobnej starostlivosti matky), avšak okresný súd predbežným opatrením upravil aj styk otca s maloletou. Otec dieťaťa v odvolaní uviedol, že matka mu neumožňuje pravidelný styk s maloletou, a to bol dôvod, prečo podal návrh vo veci samej. Maloleté dieťa je vo veku, kedy dochádza k rozvíjaniu vzájomnej citovej väzby medzi rodičom a dieťaťom a je potrebné, aby sa dovedy kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu, doterajšie väzby medzi maloletou a otcom nevytrácali a boli uspokojené jeho vývinové potreby. V danom štádiu konania považoval preto odvolací súd rozhodnutie okresného súdu za vecne správne, keď otcovi upravil styk s maloletou každý nepárny týždeň v sobotu v čase od 8.00 hod. do 18.00 hod. v prítomnosti matky. Za žiadúce tiež v súčasnej dobe považoval, aby bola pri tomto styku prítomná aj matka dieťaťa

a tiež preto, že pozná správanie a reakcie maloletého s tým, že styk sa uskutoční v mieste jej bydliska. Rozhodnutie vo veci samej si však bude vyžadovať komplexné posúdenie pomerov tak na strane otca ako aj matky dieťaťa s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je v tomto konaní prvoradý.

Vychádzajúc preto z doterajších osvedčených dôvodov na nariadenie predbežného opatrenia odvolací súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd aj vzhľadom na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov pri zisťovaní skutkového stavu, považuje uznesenie krajského súdu z ústavnoprávneho hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

Dôvody, na ktorých je namietané uznesenie krajského súdu založené, podľa názoru ústavného súdu zodpovedajú požiadavkám vyplývajúcim z § 74 ods. 1 OSP, podľa ktorého pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e) OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami. Môže mu tiež nariadiť, aby niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal [§ 76 ods. 1 písm. f) OSP].

Konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 37 P 31/2012 o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej nie je právoplatne skončené.

Zákonná úprava postupu pri vydávaní predbežných opatrení vyžaduje, aby navrhovateľ splnil podmienky konania ustanovené Občianskym súdnym poriadkom (§ 74 a nasl.). V danom prípade podľa názoru ústavného súdu boli tieto zákonné limity ustanovené v § 74 a nasl. OSP pre zamietnutie návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia rešpektované. Skutočnosť, že krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu,

že nedošlo k úprave pomerov k maloletej v súlade s predstavami sťažovateľa, a z uvedeného dôvodu uprednostnil úpravu pomerov k maloletej v súlade s návrhom na vydanie predbežného opatrenia matky maloletej v danej veci, nesignalizuje sama osebe možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy. Krajský súd si bol pritom vedomý, a to aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že ide o dočasnú úpravu pomerov účastníkov, čo mu umožňuje menej formalizovaný postup určený na dokazovanie a zisťovanie všetkých skutočností potrebných na vydanie rozhodnutia vo veci samej.

V danom prípade však ústavný súd zistil, že k porušeniu ústavnoprocených princípov vyplývajúcich z čl. 46 ústavy nedošlo, a preto nie je možné uvažovať ani o prípadnom porušení základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 41 ods. 4 ústavy, ktoré sú právami hmotnoprávneho charakteru.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2013